

ІЛЮСТРАЦІЇ ЯК ФОРМА ХУДОЖНЬОГО ВИРАЖЕННЯ: ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ІЛЮСТРАЦІЙ НА ЕМОЦІЙНЕ СПРИЙНЯТТЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ

Коваленко Марія Олександрівна

здобувач вищої освіти факультету дизайну

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

Науковий керівник: Мазніченко Оксана Володимирівна

ORCID ID: 0000-0001-8517-4955

доцент кафедри графічного дизайну

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

Ілюстрації є важливою складовою дизайну будь-якого книжкового видання. Ілюстрації виконують кілька важливих ролей, таких як покращення візуальної привабливості книги, пояснення тексту, створення настрою, підвищення розуміння та розвиток уяви читача. Всі ці функції роблять ілюстрації важливою складовою книжкових видань.

Книжкова ілюстрація — зображення (малюнок, гравюра), що наочно пояснює чи доповнює текст у виданні, візуально підсилює його сприйняття. Може бути точним поясненням словесної інформації, а може становити своєрідну інтерпретацію тексту ілюстратором [1]. Практика ілюстрування була популярна ще з давніх часів. Як і дотепер, основна її функція полягає в передачі інформації. Найдавніші мініатюри, відомі людству, були знайдені в єгипетському збірнику «Книга мертвих». Рукописи клали до гробниць, щоб ті допомогли душам померлих у потойбічному світі [2]. Ілюстрації на папірусі датуються 1550-1295 роками до нашої ери (рис.1).

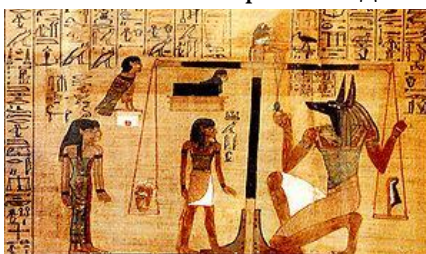

Рис. 1. Фрагмент папірусу писаря Ані: розділ «Суд Осіріса»

У 18 столітті з'явилися нові технології друку, за допомогою яких стали можливі кольорові ілюстрації. Важливим кроком у розвитку ілюстрацій стало використання гравюри на міді, що допомогло отримувати відбитки високої якості. Мідьорит — графічна техніка глибокого друку; майбутній малюнок продряпують на мідній пластині, заповнюють фарбою і відбивають на папері [3]. Зразок гравюри (рис. 2).

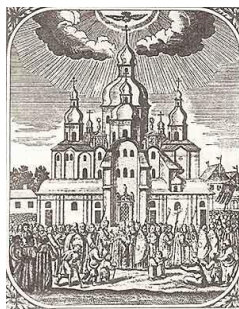

Рис. 2. Гравюра Леонтія Тарасовича до збірки релігійних оповідань «Києво-Печерський патерик» (1702 р.)

У наш час ілюстрації стали ще більш поширеними, особливо в дитячій літературі. Винайдення та використання масового друку, таких як літографія та типографія, дало змогу масово виробляти кольорові ілюстрації, що дозволило дитячим книгам стати більш доступними для масового читача. У сучасних книгах ілюстрації все ще є важливою частиною книжок. Найчастіше вони створюються за допомогою комп'ютерних програм та інших сучасних технологій, які надають художникам більше можливостей для створення різноманітних ілюстрацій. Однак традиційні методи, такі як живопис, гравюра та літографія, залишаються популярними серед художників, які хочуть створювати неповторні ілюстрації.

Ілюстрації є важливим елементом книжок для читачів різного віку, але їхній стиль, атмосфера та доцільність змінюється залежно від цільової аудиторії, оскільки може викликати різні емоції. Наприклад, деякі ілюстрації можуть спонукати до уяви та творчості, тоді як інші можуть викликати почуття тривоги, суму або страху.

Ілюстрації є дуже важливими для читачів молодшого віку. Оскільки діти більш зацікавлені у книгах з малюнками і їхня уява ще не гарно розвинута, зображення допомагають їм краще зрозуміти зміст прочитаного та легше запам'ятати інформацію. Вони використовуються як спосіб привернення уваги до книги, забезпечення більш наочного розуміння змісту та підсилюють емоційний ефект від читання. Ілюстрації можуть сприяти зрозумінню складних ідей та концепцій, які можуть викликати труднощі при читанні звичайного тексту. Приклад дитячих ілюстрацій (рис. 3).

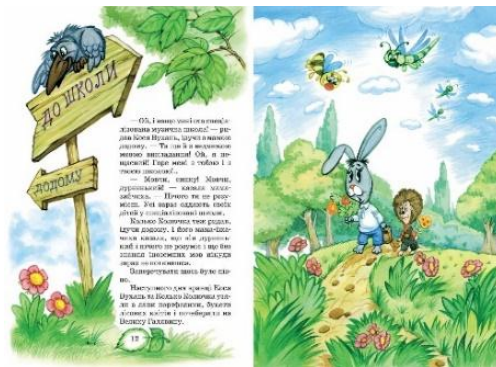

Рис. 3. Ілюстрація до повісті-казки Всеволода Нестайка «Дивовижні пригоди в лісовій школі» (2010 р.)

На підлітків ілюстрації мають менший вплив, адже у них уже досить добре сформована уява та абстрактне мислення. Однак, якщо вони є дуже якісними та змістовними, то можуть мати значний вплив на читача. Ілюстрації, особливо кольорові, допомагають створити атмосферу місць та подій описаних у творі. З їхньою допомогою художник-ілюстратор може добре передати емоції та візуальний образ персонажів, що допоможе читачеві зануритися у світ, створений письменником. Приклад можна побачити на (рис. 4). Ілюстрації допомагають зробити читання більш насиченим та цікавішим.

Рис. 4. Ілюстрація Джима Кейа до роману Дж. К. Роулінг «Гаррі Поттер і таємна кімната» (2016 р.)

Для дорослих людей ілюстрації є менш важливими, оскільки вони вже мають добре сформовану уяву. Проте, якщо дизайн книги добре передає зміст та історію, то це може бути гарним маркетинговим ходом, що залучить більше покупців та збільшить продажі (рис. 5).

Рис. 5. Ілюстрація до роману Ернеста Гемінгвея «Сніги Кіліманджаро» (2021 р.)

Однак, важливо зазначити, що ілюстрації можуть також впливати на сприйняття тексту, якщо вони не відповідають змісту книги або є неправильно виконані. Тому важливо звертати увагу на якість ілюстрацій та їх відповідність змісту книги.

Список використаних джерел:

1. Українська бібліотечна енциклопедія. Ілюстрація. (2014). Вилучено з: <https://ube.nlu.org.ua/article/%D0%86%D0%BB%D1%8E%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F>
2. Вікіпедія. Книга мертвих. Вилучено з: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0_%D0%BC%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B2%D0%B8%D1%85
3. Словопедія. Що таке МІДЬОРИТ, УСЕ (Універсальний словник-енциклопедія). Словники. Вилучено з: <http://slovopectia.org.ua/29/53404/15696.html>